

Landskap: SkåneUpptecknat av: Sofie SvenssonHärad: V. GöingeAdress: V. Väststad, GärdingelövSöcken: Hässleholmstrakten

Berättat av:

Uppteckningsår: 1932

Född år i

	Sid.
Uppteckningen rör <u>"Skåner", - bot.</u>	1
<u>Medel mot råttor</u>	1-2.
<u>Medel mot tandvärk</u>	3
<u>Botare av ombett.</u>	3-4.
<u>Lätta bort utslag ("ringorm") i frukt bärande träd.</u>	4.
<u>Ryggskott - kom man för i värdet.</u>	4.

Egentligen vet jag ~~en~~ intet nytt utöver vad jag hört eller hört från andra orter i Skåne om botandet av Spikedomen genom naturliga medel. Kanste något är en kvarleva av en förtida offerkult. Men kanske det kan intressera att veta att ifrågavarande bruk och föreställningar funnos just i min hemort Hälsöskolas trakten ifall någon annan från den orten bär något bidrag till Eder i samband.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En av minna allra första minnen är när min lillebror (knapp tre år yngre än undertecknad) skulle botas för "skäver" engelska sjukdom, som man trodde var Dett var en gammal farmors död. På en av grundställen och snart tog oss någon med det. Lillebror tog hon på armen och mig höll hon i handen. Så komms vi in i en kulo-mörkt rum, med vin för förtien. Någon tände en lys och jag såg något långt vid mitt på golvet, vilande på en par stolar. Så blev jag rädd, började gråta och blev utkörd under ceremonien ~~gick~~ förbi gick. När fått reda på att det sjuka barnets skulle bäras tre gånger runt den döda, matbals och för varje gång beröres den lides huvud och kropp med den dödas högra hand. Tre gånger. Var det en gosse skulle det vara en död kvinna och tvärt om. Den som bar barnet skulle vara tyst under ceremonien.

Så skulle den döda tåga Spikedomen med i graven.

En annan botande var jag sjukt utbakt för i ungdomen min ålder. Jag fick nämligen som liten en härbevärd värta på halsen. Jag hade ännu

g-börjades skolan och hade knappt några lek-penn
 rader, så jag hade g-början för armen fått lida
 för mitt lyte, men mor förut såg jag vad som
 komna skulle när jag kom ut bland andra un-
 gar. Så fick hon reda på att man skulle pas-
 sa på när det "själavindde" för en Karl (som det
 var en flicka som skulle bötas om tvärtom).
 Så skulle man guida den dekorativa utväx-
 ten under absolut tyrt vad mot barken på en
 frukt bärande träd som man aldrig kom att
 besöka den. Den förste som kom dit rick-
 sade att få skinkets felet (mennisko vin bjö
 even mer!).

När det var väl en stor man det (ringdefo-
 erer åt minstone var hon gammal ty min arm-
 haken var alldeles bönder skvad och blodigt
 när mor slutade att guida mitt huvud mot
 den skrovliga skubben. Vårtan slöt bak-
 stavhjen upp och åter kom aldrig på det
 hjälpe åt minstone.

Förövrigt ~~och~~ var det en allminni kinni recept
 mot värter att kasta lika många ärtor i brunnen
 som man hade värter, också skapade sig in
 så att man var under tak innan ärtor na
 springs till botten. Det gick nog för sig om
 brunnen var djup och ärtor na voro låga.

Man kunde också vänta värterna tre gån-
 ger i respirationen som bamlit sig på en grav häll.
 Det skulle göras innan bolen gick upp om mor-
 gonen. Aventri skulle man guida in värter
 med en fläck tvätt som man redan placerade under
 en sten det man redan aldrig kom. Så skulle den
 som fört kom dit erhålla dem i slället. Synd
 om den ~~...~~

Tandvärk botades genom att jeta den spju-
ka tanden med en spik till den (Tanden) blod
de och sedan låg in spiken i ett frukt bäran-
de träd som man sedan ej ännu besöket
Min far visste redan på en gammal ek i en
svårtillgänglig avkrak på en allmänning
Det trädet hade nog flitigt använts för andra
målet ty det var riktigt spikat med rostliga
spikar. Själva trödde far ej på värre mycket
på Kuren emedan den rekommenderats honom av
en präst. "Men man gör ju vad man kan
när man har ont" sade han

Med frukt bärande träd menade i de
flesta fall ek, bok eller "sur skrubbe" (vild
apel) Bär- eller frö bärande träd räkn-
ades nog ej dit.

Det fanns därhemma en präktig odalman
skolinsledare och kyrkoord till på köpet. Han
ankändes mycket som botare av ormbear. En gång
när jag var i skolan på konmarterminen, som då
räckte till midtomma, var ormbear i
skolan och pratade med läraren när vi hade vil-
skrivning. Då kom en skjutande uppligg
trappan och läraren uttände in. Då gick läraren
och kyrkoorden ut. Vi yngas sprang till för
stora var fört i strumplåsten. Då tog jag en
liten pojke upp bäddad bak i vagnen blev och lå.
Glans ena fot blottades och Nilsson talle
båda tummarna samman över det vita klädet
och röde klapparna som om han läst något.
Då vittade läraren åt förstret och vi förbannade
i vår karna. Som vuxen frågade jag Nilsson

vad det var som lyste, och fick rodet. "Det var ju inte sagt till mina egna flickor ens. Det tyckte inte till att tala om tidning för nu tror det inte ändå. Sedan vågade jag inte fråga mer."

De sökte vårdan mer aldrig läkare för orm bet på den tiden. De bitna frugo oftast lida sjukket, men de övervunnit det i de flesta fall och då var det signerierna som hjälpt.

Jag hade som barn utslag på "min orm" i ansiktet och en gång kom en värdlig kvinna på besök hemma. Mor Elsa tog lillas skönhets fel och erbjöd mig att bota det. Hon skrev med en knappnål Muras kon och tvärs i ^{det} tvändande utslaget och omvände hela tiden mjölet. Sen sprutade hon mig i synen tre gånger. Knappnålen gjorde hon för att se den placern den i en funktionärande avsidis vågande trå hade mor. Vad hon omvände fick jag aldrig veta. I sinom tid blev jag ^{svinn} "revormen" på Kuren hjälpte väl.

De tillräffande orsaken till kurligt på Komman de sjukdomar & K ryggskan od så troddes allminst att tvändit "Kom man ut för i väder" ofta bades om kurligt på Komman tvärs sjukdomar att någon annan lyste ut mjölet för den olycklige. Så troddes i min barndom allminst om en ung raste pojke som blev så gott som förlamad i hela kroppen en duns natt (Det var tvändit vis barnförelamning) Han levde som invalid i många år och många vore de hårda ord som förlades om hans förränta ovinnar

5

4348

vi behöva smedertiga ej
 så mycket för våra öns
 eller le är de gamla söder
 tro på länge det finns
 Antids menniskor som
 söka vad hos Homer
 ter eller hos en Bede
 vallin eller liksom de
 undergövarer

Det är väl till att den liden
 de om hans anhöriga inte
 vilja lämna något oförskott
 även om det strider mot
 sunt förnuft

Sofie Benson

1840

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKLIVS-
 MUSEUMS
 ARKIV

